

Den tillgängliga journalen

Landstinget i Uppsala län har nyligen uppmärksammats i medierna för ett pilotprojekt där patienterna kan läsa sina egna journaler via Internet. Hittills har 2 300 patienter erbjudits möjligheten, men målet är att redan nästa år nå 300 000 invånare i länet med denna service.

Patientens rätt till sin journal är etablerad sedan tidigare, och i princip inne-

Bernhard Grewin
ordförande,
Sveriges läkarförbund

bär projektet en förändring enbart vad gäller sättet att komma åt informationen. Frågan man kan ställa sig är om denna nya möjlighet till åtkomst är till fördel för patient, läkare och vård.

I grund och botten finns det anledning att se positivt på initiativet. Allt fler patienter ställer ökade krav på att få vara delaktiga av information kring sin vård och är också beredda att ta ett större personligt ansvar.

Att underlätta tillgängligheten till den egna journalen kan ses som ett av flera sätt att tillmötesgå sådana önskemål. Då det handlar om ett frivilligt åtagande från patientens sida kan det inte hävdas att man på något vis skulle göra patienten förnär.

Likväl är frågan om journaler på Internet inte helt okomplicerad. En grundläggande förutsättning är självfallet att sekretess- och säkerhetsaspekterna är helt tillgodosedda. Liksom vid bankaffärer via Internet måste man kunna lita på att informationen inte kan hamna i fel händer.

Redan har Datainspektionen dragit åt sig örnen och förklarat att man avser att granska verksamhetens laglighet. Det är givetvis bra om myndigheten kan utfärda anvisningar som kan garantera att säkerhet och sekretess upprätthålls – men det vore beklagligt om stelbent juridik skulle förhindra användande av modern och billig teknik i detta sammanhang.

En annan faktor att beakta är att journaler på Internet kommer att ställa ökade

krav på vården. Man kan förutsätta att antalet patienter som utnyttjar möjligheten att se sin journal kommer att öka kraftigt. Den information som patienten kan finna där är i sig ofta inte tillräcklig för att tillfredsställa patientens önskemål.

Det kommer således att finnas ett stort behov av en god relation mellan patient och läkare liksom andra medarbetare i vården. Informationen i journalen kan behöva förklaras och kompletteras för att förstås, så att information därmed även blir till kunskap.

Redan idag har läkaren anledning att tänka på att språket i journalen bör anpassas till patientens rätt att ta del av informationen. Samtidigt är det viktigt att man inte gör avkall på den medicinska kvaliteten i journaluppgifterna.

Även om journalen inte längre är läkarens eller vårdens egendom får man inte glömma syftet med anteckningarna, dvs att dokumentera fynd och analyser samt presentera diagnos med målet att skapa hög kvalitet och säkerhet för patienten. Också för kommunikationen med andra läkare spelar journalhandlingen stor roll.

Ytterligare en aspekt att fundera över är vilken information som eventuellt inte bör finnas i en Internet-åtkomlig journal. Är det t ex lämpligt att lägga ut provsvar eller andra undersökningsresultat innan patienten gjort återbesök hos läkaren? I fall av malignitet eller positiva HIV-test måste svaret definitivt bli nej.

Det måste således skapas rutiner och tekniker för sådana svåra situationer, så att man respekterar patientens behov av även mänskligt stöd och samtal. Sådan hänsyn kan även behöva tas vad gäller journaluppgifter om t ex psykosor och tvångsvård.

Verksamheten i Upplands län sker som ett försök, och förhoppningsvis kan man där finna svar på hur man skall lösa dylika problem. Om modellen sedan införs i större skala måste man också beakta behovet av resurser och tid för patient-läkarmötet som ett viktigt komplement till journalinformation.

bernhard.grewin@slf.se

»Fass för utbildning«

II Som en »Fass« för utbildning – så beskrivs på nyhetsplats institutet Ipuls nya utbildningskatalog på Internet. Här får nu läkarkåren med tiden ett vasst instrument för att lättare hitta i det stora kursutbud som finns för läkares fort- och vidarebildning i landet.

Ipuls – Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige – tillkom som bekant som ett resultat av en mång-

Uno Käärik
politisk redaktör
Läkartidningen

årig strävan av Läkarförbundet för att förstärka fortbildningens organisation. I samarbete med Läkaresällskapet och Landstingsförbundet kan nu denna strävan antligen börja bära frukt.

Visserligen återstår mycket arbete innan alla uppskattningsvis 2 000 kurser har kvalitetsgranskats och katalogiserats, men grunden är trots allt lagd. Och vi ser åter ett gott exempel på läkarkårens vilja att ta ansvar för den egna utbildningen och kompetensutvecklingen.

uno.kaarik@lakartidningen.se

Nyklippt

Idiotstopp hotar vård?

II Östgöta Correspondenten (ob borg) kritiserar landstinget för planerade besparingar med 300 miljoner kronor och jämför med tidigare »idiotstopp«:

»Det finns på samma sätt en skrämman-de kortsiktighet i de nedskärningar som landstinget nu står berett att genomföra. Det är framtidens vård som också undergrävs. Hur skall situationen hanteras när landstinget om några år får stora pensionsavgångar? Och hur skall det gå att locka ny, ung arbetskraft till en verksamhet som drastiskt skärs ner på detta sätt? Det inger knappast framtidstro.« •